EDICIONS DEL CENTRE: 100 + 13 LLIBRES

PERE ANGUERA i NOLLA

Devia ser el febrer de 1979, ara fa poc més de vint-i-set anys. Un dia fent balanç sobre el moment cultural reusenc amb Jordi Escoda, aleshores president del Centre, al cafè de l'entitat, va quedar clar que hi havia una dificultat per a editar els treballs de recerca o de creació de curta extensió. Dit d'una altra manera, i pensant sobretot en els d'investigació, que tot allò que se situava entre l'aportació breu que es podia encabir com a article a la *Revista* del Centre i el treball extens convertible en un volum de l'Associació d'Estudis Reusencs, hi havia una àmplia gamma de materials condemnats a restar inèdits. Vam pensar que seria bo i bonic que el Centre, a més de divulgar coneixements, com ja feia habitualment amb les conferències, podria col·laborar en la difusió dels nous de trinca i d'aquí sorgí la idea d'impulsar unes edicions estructurades en dues sèries, de petit format, per reduir al mínim el risc econòmic de la iniciativa i perquè ningú no es pensés que volíem fer la competència a l'Associació d'Estudis Reusencs. Per evitar de convertir les edicions en un censal vam buscar i vam trobar una dotzena llarga de socis (no sé si se'n guarda la llista, i com que no els recordo tots prefereixo no citar-ne cap) que van avançar el cost hipotètic dels primers deu o dotze volums. Un altre grup més nombrós s'hi va subscriure, amb el compromís de quedar-se un exemplar de tot allò que s'anés publicant. Amb aquesta crossa econòmica, el dia de Sant Jordi de 1979 sortiren els dos primers volums, més aviat opuscles, amb unes espartanes portades dissenyades amb el seu bon gust habitual per Salvador Juanpere. Dos llibres, una mica improvisats per la falta de temps, que obrien les dues sèries programades, el d'Andreu Sotorra, la de Creació; el de la Rosa Cabré, i meu, un recull dels articles publicats al diari *Avui* sobre els diaris reusencs en català, la d'Assaig. Ben aviat es féu avinent que els que obtenien major requesta a les llibreries eren els d'Assaig, mentre que els de Creació topaven amb més dificultats de venda; a aquest fet, la proliferació d'editorials desitjoses de publicar novel·letes i poemaris, i la dificultat per a obtenir originals de qualitat, n'aconsellà la clausura després d'haver publicat el volum número 13.

Quedava i queda la sèrie Assaig. Ara tot just n'acaba de sortir el número 100, *Gaudí herètic*, llibre pòstum de Josep Maria Carandell. Quin balanç pot fer-se'n? Des de la meva experiència de primer impulsor i durant anys director crec que, sense falses modèsties ni vanes exhibicions, s'han complert gairebé tots els objectius. Les Edicions han recuperat textos inèdits, esparsos o llargs anys exhaurits del que es podria denominar clàssics reusencs, alguns amb pròlegs de primeres figures de la cultura catalana; han incorporat obres d'autors de fora vila de prestigi internacional, han reconegut l'obra i l'exemple dels mestres de les actuals generacions d'investigadors, han donat a conèixer les primeres obres de professionals cada vegada més qualificats o han recollit les actes de congressos especialitzats que figuren a totes les bibliografies de referència o són consultables a diverses biblioteques d'Europa i Amèrica. Dit d'una altra manera, les Edicions del Centre de Lectura, sobretot els 100 volums d'Assaig, mantenen l'entitat com a punt de referència entre els interessats per la cultura sense qualificatius, a Catalunya, als inicis del nou mil·lenni.